

Република Македонија
Министерство за финансии
Сектор за управување со јавен долг

ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.finance.gov.mk

Содржина на презентацијата

- ◆ Правна рамка за емисија на државни хартии од вредност
- ◆ Издавач, агент, учесници на примарниот пазар на државни хартии од вредност
- ◆ Државни хартии од вредност - Дефиниција
- ◆ Државни хартии од вредност - Портфолио
- ◆ Државни хартии од вредност - Историјат
- ◆ Државни хартии од вредност - Карактеристики
- ◆ Државни хартии од вредност - Цели
- ◆ Емисија на државни хартии од вредност - Техники и фреквенција
- ◆ Показатели за аукциите на државни хартии од вредност

Правна рамка за емисија на ДХВ

- ◆ Закон за јавен долг
- ◆ Закон за хартии од вредност
- ◆ Правилник за начинот и постапката за издавање и исплата на државните хартии од вредност
- ◆ Правилник за начинот и постапката за тргување и порамнување на трансакции со хартии од вредност на пазари преку шалтер
- ◆ Закон за извршување на Буџетот
- ◆ Владина Одлука за емисија на државните хартии од вредност

Издавач, агент, учесници на примарниот пазар на ДХВ

- ◆ Издавач на ДХВ
  - Република Македонија – Министерство за финансии
- ◆ Агент
  - Народна Банка на Република Македонија
- ◆ Овластени директни учесници
  - Сите банки во Република Македонија
- ◆ Индиректни учесници
  - Правни и физички лица

Државни хартии од вредност - Дефиниција

- ◆ **Државни хартии од вредност** - Краткорочни или долгорочни безризични финансиски инструменти кои во име на Владата на Република Македонија ги издава Министерството за финансии, со цел да обезбедат дополнителни финансиски средства.
- ◆ **Државни записи** – Должнички хартии од вредност со рок на достасување пократок од една календарска година од денот на издавањето.
- ◆ **Државни обврзници** - Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една календарска година и подолг од една календарска година од денот на издавањето.

Државни хартии од вредност - Портфолио

- ◆ Портфолио на внатрешниот јавен долг кое се однесува на државните хартии од вредност:
  - Државни записи
    - 1-месечни државни записи;
    - 3-месечни државни записи;
    - 6-месечни државни записи и
    - 12-месечни државни записи.
  - Државни обврзници
    - 2-годишни државни обврзници и
    - 3-годишни државни обврзници.

Државни хартии од вредност - Историјат

- ◆ Стратегија за развој на пазарот на државните хартии од вредност во 2003 година.
- ◆ Прва емисија на 3-месечни државни записи во јануари 2004 година.

Државни хартии од вредност - Карактеристики

- ◆ Најзначајни предности на државните хартии од вредност се:
  - Најсигурен финансиски инструмент,
  - Различни рокови на достасување,
  - Висока ликвидност,
  - Приходите од каматата не се предмет на оданочување,
  - Брзо евидентирање на сопственоста.

Државни хартии од вредност - Цели

- ◆ Согласно *Законот за јавен долг* дефинирани се две примарни цели за издавање на државните хартии од вредност:
  - Обезбедување на дополнителни финансиски средства за финансирање на потребите на државата на краток и на долг рок,
  - Развој и одржување на ефикасни домашни финансиски пазари.

Емисија на ДХВ - Техники и фреквентност

- ◆ Web апликација на НБРМ
- ◆ Аукциски механизам за продажба на ДХВ:
  - Редовни и вонредни аукции и повторно отворање на постоечки аукции
  - Тип на тендер: американски
  - Минимален износ за ОДУ: 1.000.000 денари
  - Минимален износ за ИУ: 10.000 денари

Емисија на ДХВ - техники и фреквентност

- ◆ Фреквентност на аукции: согласно Календарот
- ◆ Авторизација на резултати: Министерство за финансии
- ◆ Регистрирање на сопственоста во ЦДХВ:
  - за ДЗ: T+1
  - за ДО: T+2

- формула и примери за пресметка на цената -

$$C=100*1/(1+(ks*n/36.000))$$

ks – каматна стапка

n – број на денови (за 3 – месечни ДЗ, n=91)

- ◆ Пример: При каматна стапка од 9,00% за 3 – месечен запис, за аукциран износ од 1.000.000 денари цената изнесува 97.7756, а соодветно на тоа дискинтираниот износ е 977.756 денари. Приносот за 3 – месеци по основ на каматата изнесува 22.244 денари. На годишно ниво, каматата би изнесувала 88.975 денари.

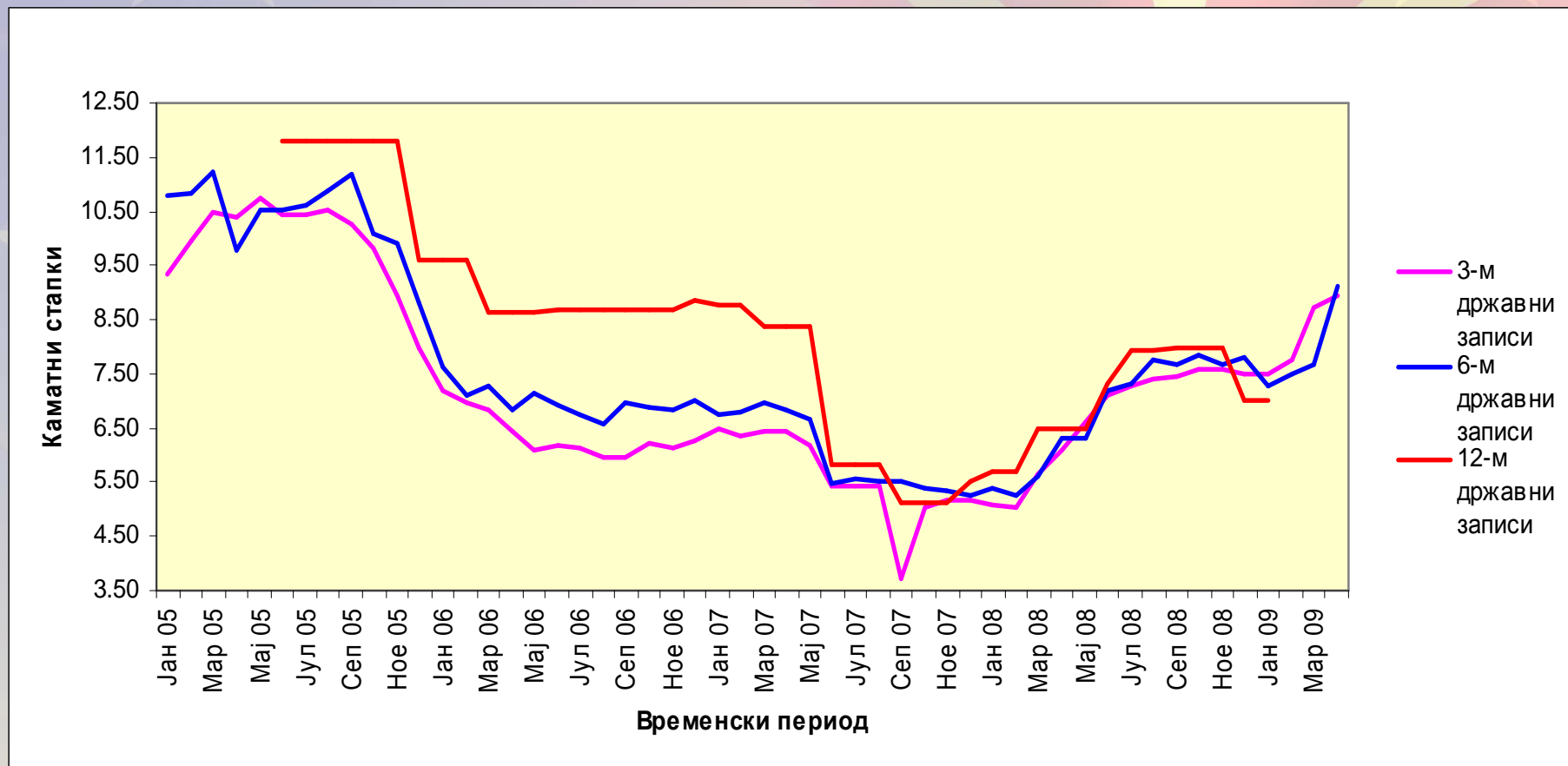
Објава на информации поврзани со аукциите на ДХВ

- ◆ Календар - за период од 6 месеци со датуми на одржување на аукции
- ◆ Проспект - за секоја поединечна аукција, 4 работни дена претходно
- ◆ Известување – по спроведувањето на секоја поединечна аукција
- ◆ Табела за каматни стапки
- ◆ Табела на банкарски провизии
- ◆ Публикација – 2 месечна

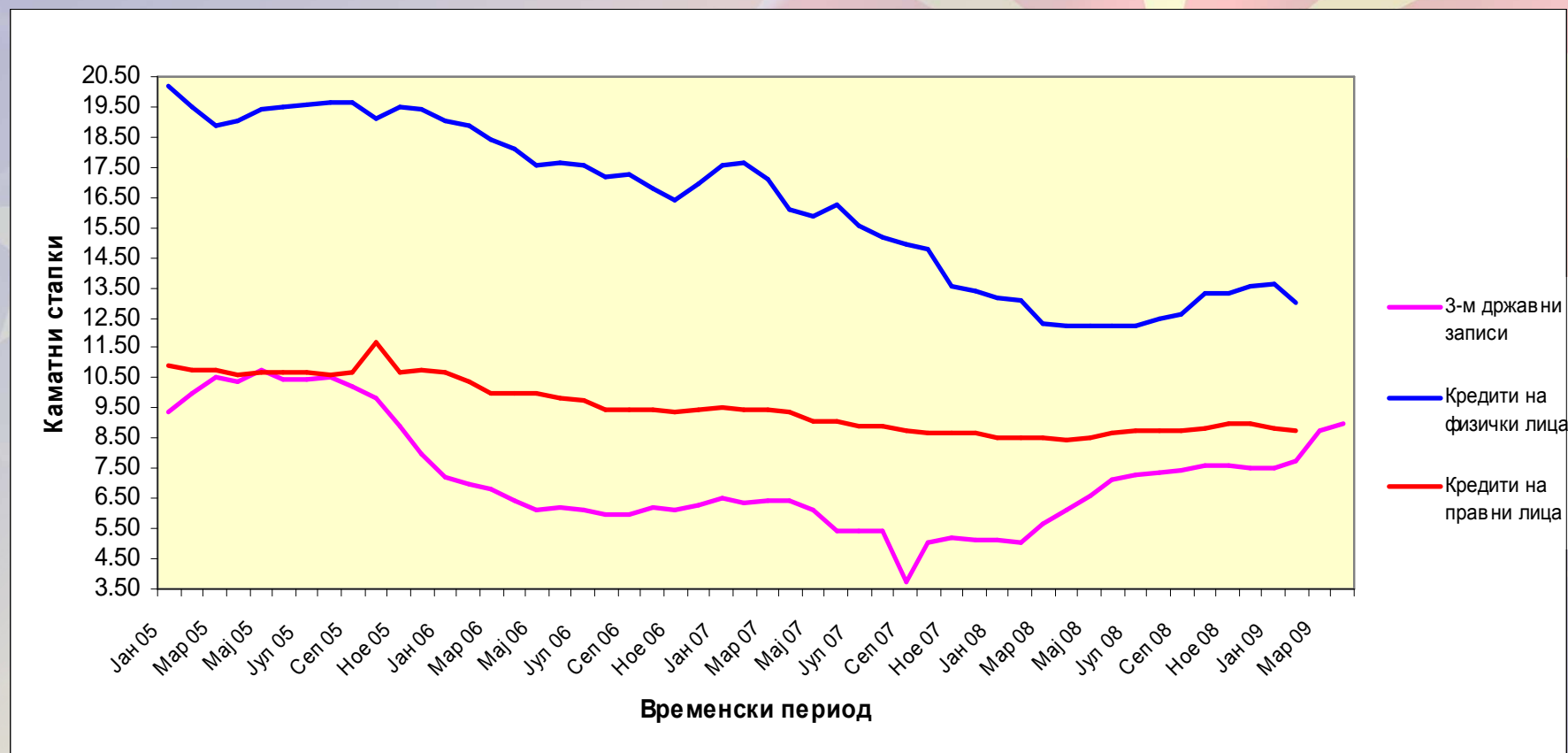
Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Движење на каматните стапки на државните хартии од вредност

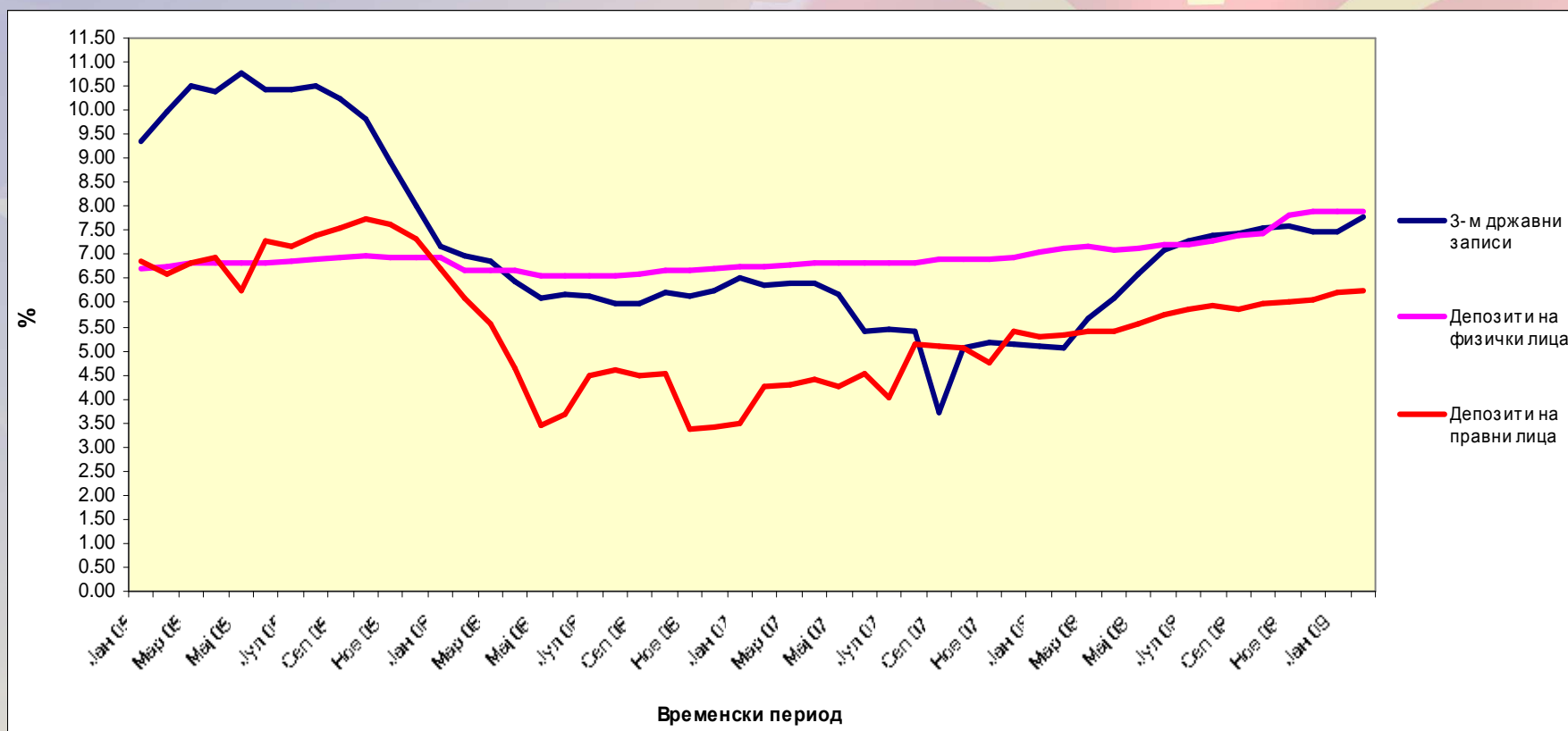
Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Каматни стапки на 3-месечните државни хартии од вредност и на краткорочните банкарски кредити

Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

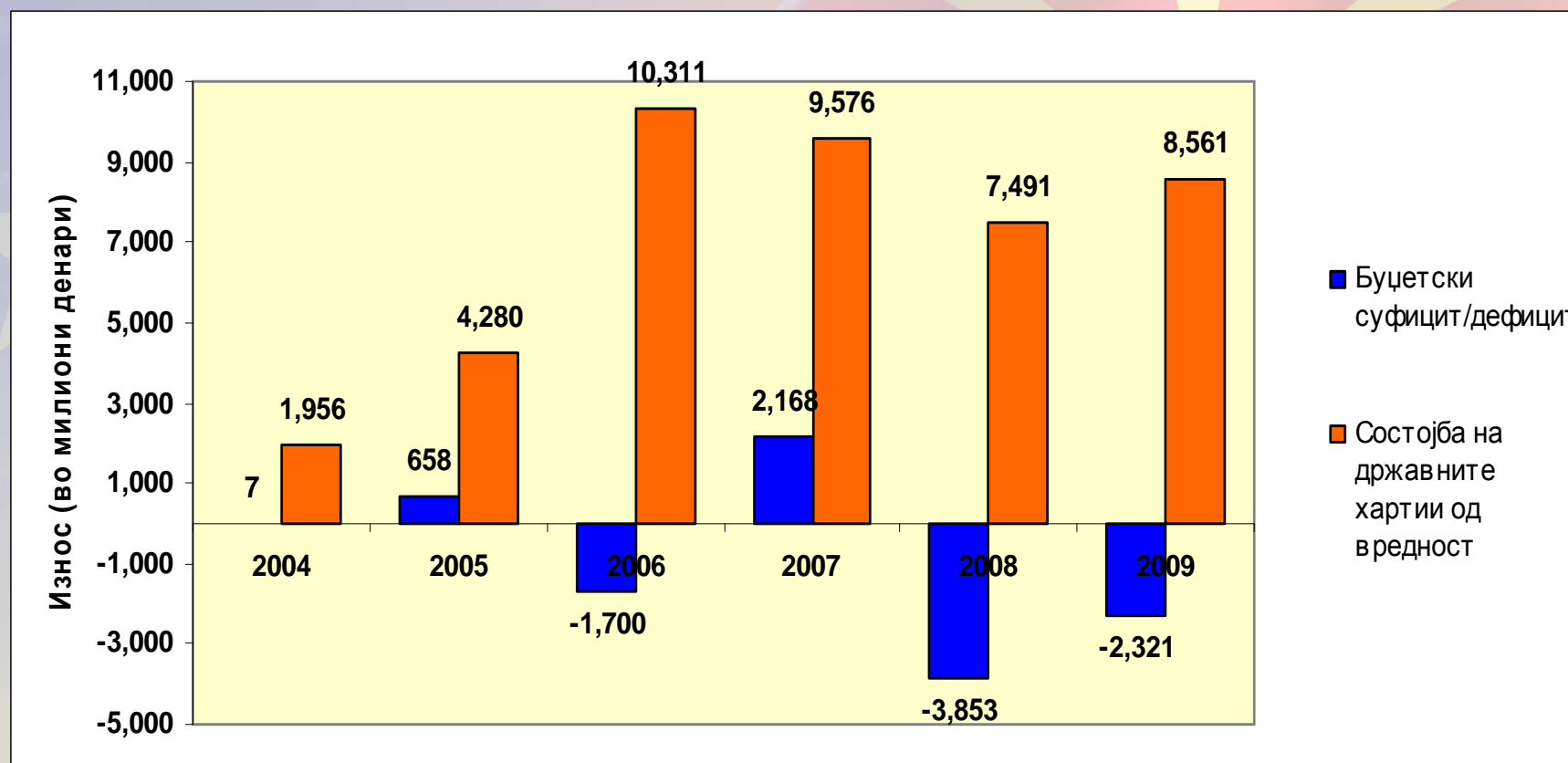
- Каматни стапки на 3-месечни државни хартии од вредност и на краткорочни банкарски депозити на правни и физички лица

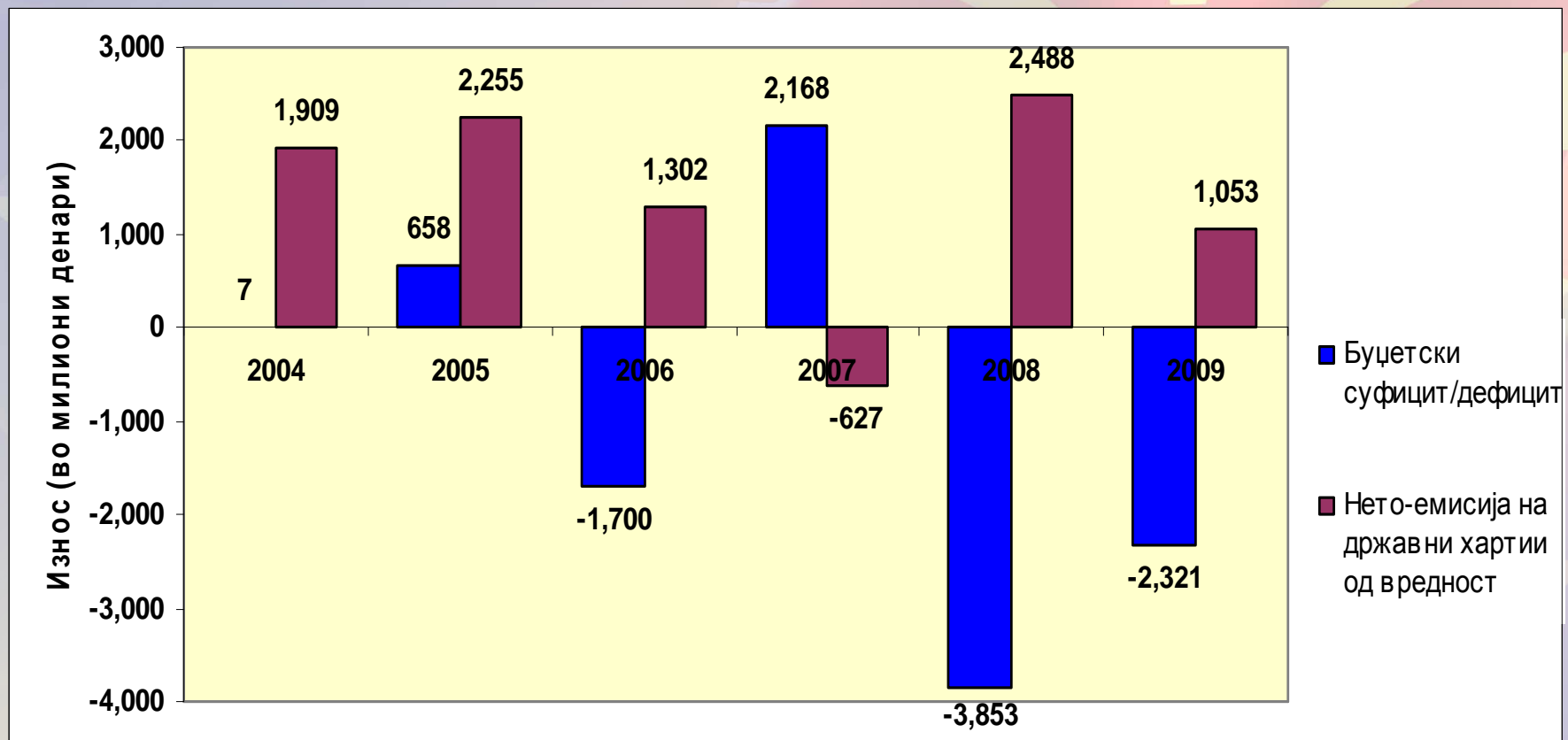
Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Буџетски суфицит/дефицит и состојбата на државните хартии од вредност

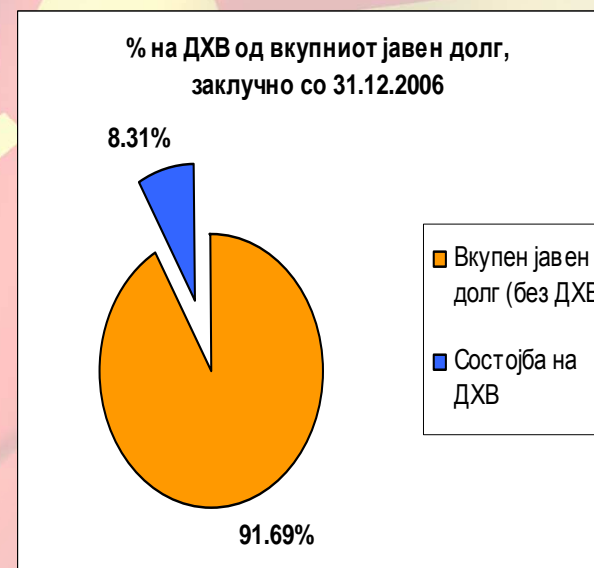
Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Буџетски суфицит/дефицит и нето - емисија на државните хартии од вредност

Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Процентуално учество на состојбата на државните хартии од вредност во вкупниот јавен долг

Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

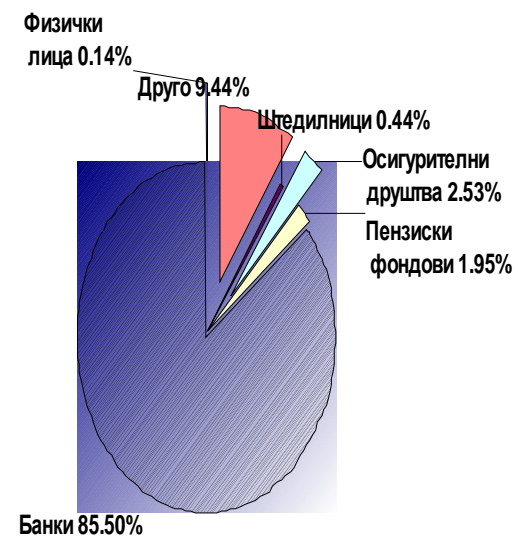
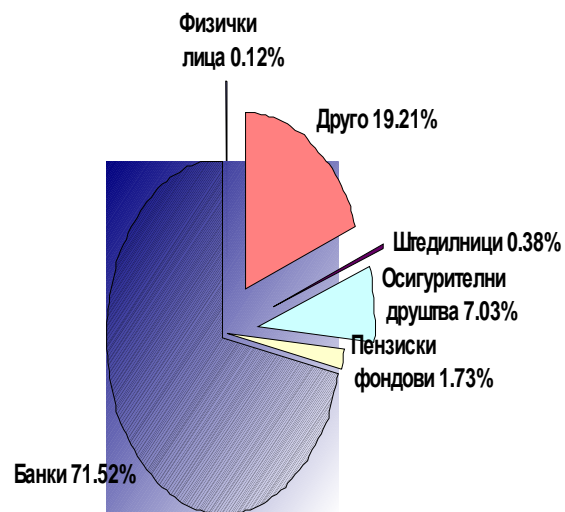
- Процентуално учество на состојбата на државните хартии во вкупната банкарска актива

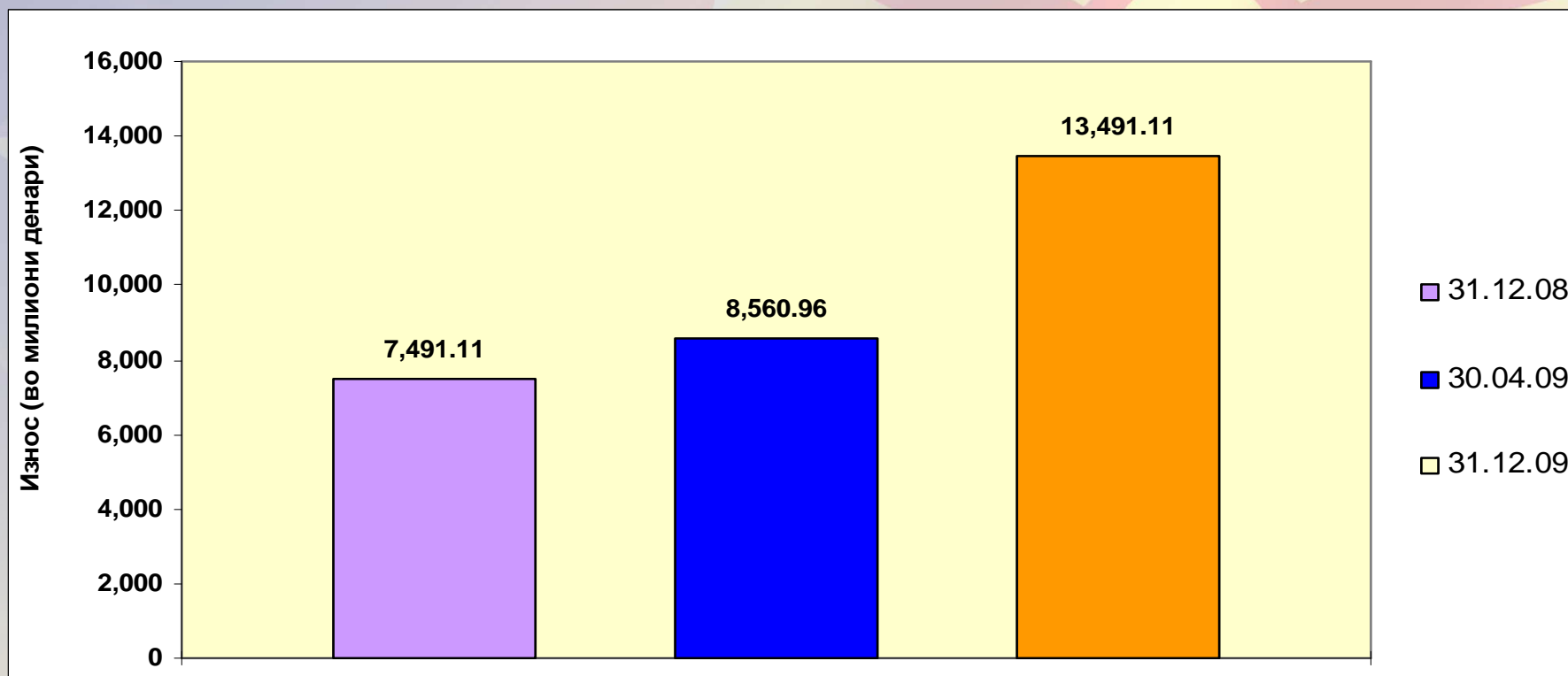
Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Сопственичка структура на недостасани државни хартии од вредност во април 2009 година и декември 2007 година

Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Состојба на државните хартии од вредност на 31.12.2008 година, на 30.04.2009 година и проектирана состојба на државните хартии од вредност на 31.12.2009 година

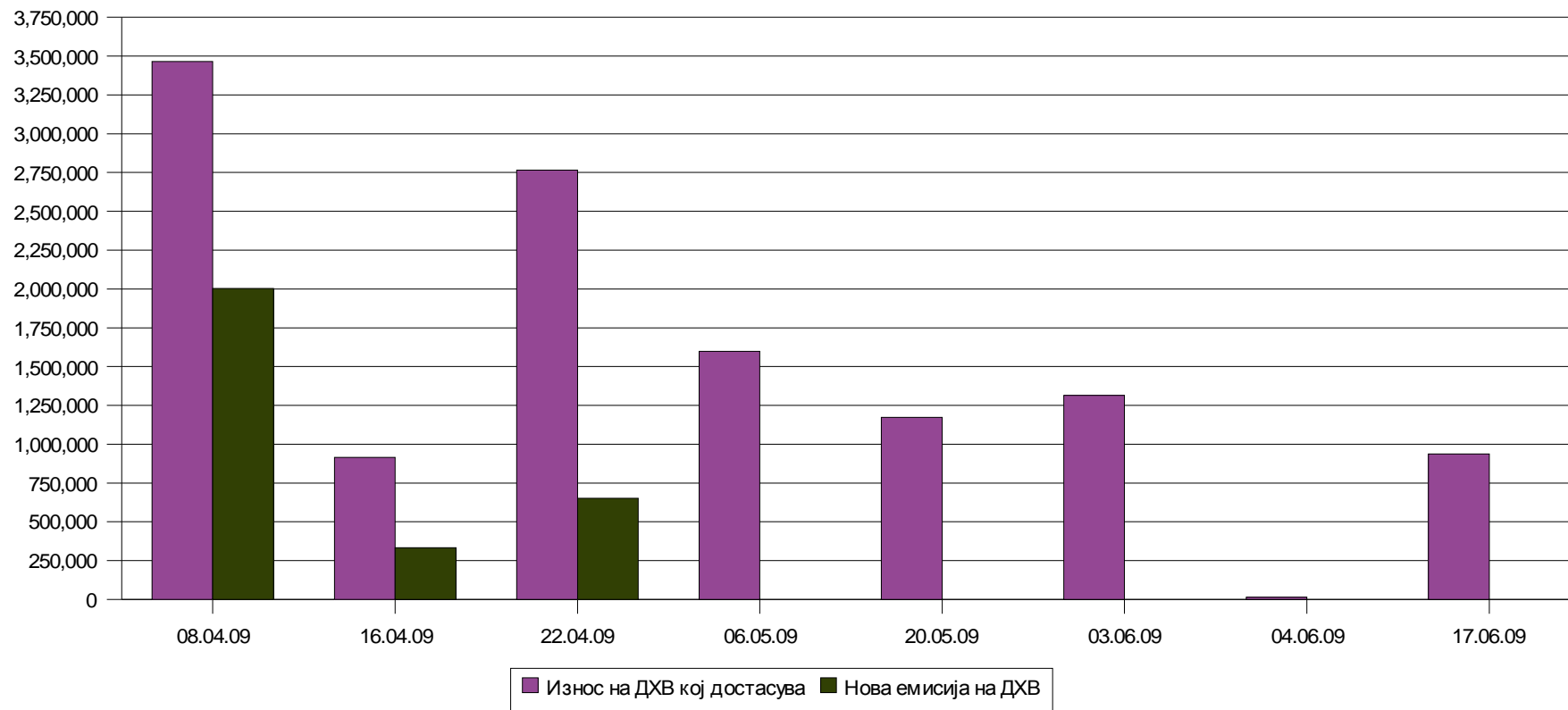
Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- ◆ **Состојба на државните хартии од вредност (Stock of GS)**
  - претставува вкупниот долг на портфолиото на недостасаните државните хартии од вредност
- ◆ **Нето емисија (ново дополнително задолжување) на државните хартии од вредност**
  - $\text{Нето емисија на ДХВ} = \text{емитуван износ на ДХВ} - \text{достасан износ на ДХВ}$

Показатели за аукциите на државните хартии од вредност

- Државни хартии од вредност кои достасуваат во вториот квартал од 2009 година

Календар за емисија на ДХВ за прв и втор квартал во 2009 година

Квартал	Месец	Ознака на аукција	Датум на аукција	Датум на емисија	Датум на достасување	Денови - години на достасување
I	Јануари	DZ2009/01-90	05.01.2009	08.01.2009	08.04.2009	90
		DZ2009/01-181	05.01.2009	08.01.2009	08.07.2009	181
		DZ2009/03-91	20.01.2009	21.01.2009	22.04.2009	91
		DZ2009/01-364	20.01.2009	21.01.2009	20.01.2010	364
	Февруари	DZ2009/04-91	03.02.2009	04.02.2009	06.05.2009	91
		DZ2009/02-182	03.02.2009	04.02.2009	05.08.2009	182
		DZ2009/05-91	17.02.2009	18.02.2009	20.05.2009	91
		DO2009/01-0211	24.02.2009	26.02.2009	26.02.2011	02
	Март	DZ2009/06-91	03.03.2009	04.03.2009	03.06.2009	91
		DZ2009/03-182	03.03.2009	04.03.2009	02.09.2009	182
		DZ2009/07-91	17.03.2009	18.03.2009	17.06.2009	91
		DZ2009/02-364	17.03.2009	18.03.2009	17.03.2010	364
DO2009/02-0312		26.03.2009	30.03.2009	30.03.2012	03	
II	Април	DZ2009/08-91	07.04.2009	08.04.2009	08.07.2009	91
		DZ2009/04-182	07.04.2009	08.04.2009	07.10.2009	182
		DZ2009/09-91	21.04.2009	22.04.2009	22.07.2009	91
		DO2009/03-0411	28.04.2009	30.04.2009	30.04.2011	02
	Мај	DZ2009/10-91	05.05.2009	06.05.2009	05.08.2009	91
		DZ2009/05-182	05.05.2009	06.05.2009	04.11.2009	182
		DZ2009/11-91	19.05.2009	20.05.2009	19.08.2009	91
		DO2009/04-0512	26.05.2009	28.05.2009	28.05.2012	03
	Јуни	DZ2009/12-91	02.06.2009	03.06.2009	02.09.2009	91
		DZ2009/06-182	02.06.2009	03.06.2009	02.12.2009	182
		DZ2009/13-91	16.06.2009	17.06.2009	16.09.2009	91
		DZ2009/03-364	16.06.2009	17.06.2009	16.06.2010	364

Контакти:

- м-р Маја Парнарџиева, тел. 3106-103
- Ана Стојкова, тел. 3106-293
- Дејан Николовски, тел. 3106-381
- Билјана Крушаровска, тел. 3106-171
- Филип Гривчевски, тел. 3106-774
- Владимир Димковски, тел. 3106-774